

Feral Faun

Hyväntekeväisyyttä vastaan

Monissa Yhdysvaltain kaupungeissa anarkistit ovat järjestäneet ”Ruokaa ei aseita”-aterioita. Näiden projektien järjestäjät selittävät, että ruoan pitäisi olla ilmaista, ettei kenenkään pitäisi nähdä nälkää. Ilman muuta hieno ajatus . . . ja sellainen johon anarkistit vastaavat hyvin samaan tapaan kuin kristityt, hipit tai vasemmistoliberaalit – ryhtymällä hyväntekeväisyyteen.

Meille kuitenkin kerrotaan että ”Ruokaa ei aseita” on erilainen. Järjestäjien käyttämä päätöksentekoprosessi on ei-hierarkkinen. He eivät saa tukia hallitukselta tai yhtiöiltä. Monissa kaupungeissa he tarjoavat ruuan kansalais-tottelemattomuuden hengessä, vaarassa tulla pidätetyksi. ”Ruokaa ei aseita” ei ilmiselvästikään ole suuren mittakaavan hyväntekeväisyys-byrokratia; itse asiassa se on usein hyvin huoleton viritys . . . mutta se on hyväntekeväisyyttä – ja tätä sen anarkistiset järjestäjät eivät koskaan kyseenalaista.

Hyväntekeväisyys on välttämätön osa jokaista ekonomista yhteiskuntajärjestelmää. Talouden pakottama niukkuus luo tilanteen, jossa jotkut ihmiset eivät pysty täyttämään kaikkein perustavimpia tarpeitaan normaaliin kanojen kautta. Jopa sellaisissa valtioissa, joissa on erittäin pitkälle kehittyneet sosiaaliset hyvinvointiohjelmat, on niitä jotka putoavat järjestelmän turva-verkon aukoista. Hyväntekeväisyys paikkaa aukot siellä, missä hyvinvointivaltio ei pysty tai halua auttaa. Sellaiset ryhmät kuin ”Ruokaa ei aseita” ovat siis vapaaehtoinen työvoima, joka auttaa säilyttämään yhteiskuntajärjestystä ylläpitämällä köyhien riippuvuutta ohjelmista, joita nämä eivät ole itse luoneet.

Riippumatta siitä kuinka ei-hierarkkista päätöksentekoprosessia käytetään, on suhde aina autoritaarinen. Hyväntekeväisyyden vastaanottajat ovat hankkeen järjestäjien armoilla, eivätkä ole siksi vapaita toimimaan suhteessa omilla ehdoillaan. Tästä kertovat ne nöyryyttävät tavat joilla hyväntekeväisyys täytyy vastaanottaa. ”Ruokaa ei aseita” ja muut sen tapaiset hyväntekeväisyys-ateriat edellyttävät että vastaanottajat saapuvat aikaan jota he eivät itse ole päättäneet, jotta he pääsevät jonottamaan ruokaa jota he eivät itse ole valinneet (ja joka on yleensä kehnosti tehtyä), annoksina jotka joku vapaaehtoinen jakaa niin että kaikki saavat varmasti tasapuolisen osan. Se on tietenkin parempi kuin nähdä nälkää, mutta nöyryytys on vähintään yhtä suuri kuin silloin, kun odottaa jonossa ruokakaupassa maksaakseen ruoasta jota todella haluaa ja jonka voi syödä silloin kuin itse haluaa. Tunnettomuus, jonka kehitämme sellaista nöyryytystä kohtaan – tunnettomuus, joka käy

ilmi siitä miten jotkut anarkistit päättävät syödä hyväntekeväisyys-aterioilla jottei heidän tarvitsisi maksaa ruoasta, ikään kuin muita vaihtoehtoja ei olisi olemassa – osoittaa miten laajasti tällainen nöyryyttävä vuorovaikutus läpäisee yhteiskuntamme. Sitä saattaisi ajatella että anarkistit torjuisivat tällaiset vuorovaikutuksen muodot sikäli kun he voivat siihen itse vaikuttaa, ja yrittäisivät luoda toisenlaisia vuorovaikutuksen muotoja tuhotakseen nöyryytyksen johon yhteiskunta pakottaa. Sen sijaan monet luovat projekteja jotka ylläpitävät tätä nöyryytystä.

Mutta entä myötätunto, jota saattaa tuntea toista köyhyyttä kärsivää kohtaan, kun itsekin tuntee köyhyyden niin hyvin; entä halu jakaa ruokaa toisten kanssa? Ohjelmat kuten ”Ruokaa ei aseita” eivät ilmennä myötätuntoa, ne ilmentävät sääliä. Ruuan annostelu ei ole jakamista; se on ”lahjoittajan” sosiaalisen roolin ja ”vastaanottajan” sosiaalisen roolin välinen ei-henkilökohtainen, hierarkkinen suhde. Mielikuvituksen puute on johtanut anarkistit käsittelemään kysymystä nälästä (joka on useimmille heistä abstrakti kysymys) paljolti samaan tapaan kuin kristityt ja liberaalit, luomaan instituutioita jotka ovat samanlaisia kuin jo olemassaolevat. Kuten olettaa saattaa, silloin kun anarkistit yrittävät suoriutua luonnostaan autoritaarisesta tehtävästä, he onnistuvat umpisurkeasti . . . Miksei voisi jättää hyväntekeväisyyttä niille, joilla ei ole siitä mitään harhakuvitelmia? Anarkistien olisi parempi etsiä tapoja jakaa yksilöllisesti, jos he ovat niin liikuttuneita, tapoja jotka kannustavat riippuvaisuuden sijaan itsemääräämiseen ja säälin sijaan yhteenkuuluvuuteen.

”Ruokaa ei aseita”-projektissa ei ole mitään anarkistista. Jopa sen nimi on esivallalle esitetty vaatimus. Tästä syystä sen järjestäjät käyttävät niin usein kansalaistottelemattomuutta – se on yritys vedota vallanpitäjien omatuntoon, saada heidät tarjoamaan köyhille ruokaa ja asuntoja. Mikään tässä projektissa ei kannusta itsemääräämiseen. Siinä ei ole mitään, mikä rohkaisisi avunsaajia hylkäämään roolinsa niin, että he alkaisivat sääntöjä noudattamatta ottaa sen minkä haluavat ja tarvitsevat. ”Ruokaa ei aseita”, kuten mikä tahansa hyväntekeväisyysshanke, kannustaa avunsaajia pysymään passiivisina vastaanottajina sen sijaan että he alkaisivat oman elämänsä aktiivisiksi luojiksi. On tunnustettava mitä hyväntekeväisyys on: vain yksi talouden maailmaan luonnostaan kuuluva järjestelmällisen nöyryytyksen puoli, joka on tuhottava jotta voimme elää täydesti.

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright
2012 elokuu 17

Feral Faun
Hyväntekeväisyyttä vastaan

Käännetty tekstistä: Feral Faun – Against Charity.
Haettu 17.8.2012 osoitteesta: <http://takku.net/article.php/20080726200624724>